

PRODUCENTORGANISATIONER OCH DEN GEMENSAMMA MARKNADSORDNINGEN FÖR FISKERIPRODUKTER

Den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter utgjorde den första delen i den gemensamma fiskeripolitiken. Dess handlingsutrymme, mot bakgrund av den senaste tidens kris inom fiskerisektorn, betraktades som begränsat med tanke på karaktären på dess interventionsmekanismer och de knappa medel som tilldelats. Detta ledde till en omfattande reform genom vilken nya ramar fastställs för den gemensamma marknadsordningen och hela den gemensamma fiskeripolitiken från och med 2014. Den reviderade gemensamma marknadsordningen förbättrar marknadskontrollen, livsmedelssäkerheten och konsumentinformationen, vilket främjar saluföringen av regionala produkter.

RÄTTSLIG GRUND

Artiklarna 42 och 43.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1379/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1184/2006 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 104/2000.

MÅL

Den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter omfattar ett pris- och interventionssystem som ska reglera unionens marknad för fiskeriprodukter. Dess syfte har varit att

- korrigera de mest negativa effekterna av obalansen mellan utbud och efterfrågan,
- stabilisera priserna för att garantera minimiinkomster för yrkesfiskare,
- främja den allmänna konkurrenskraften för EU:s fiskeflotta på världsmarknaderna.

Den gemensamma marknadsordningens instrument har varit

- unionens återttag,
- förädlingsåtgärder,
- återttag och förädling som utförs självständigt av producentorganisationer, däribland schablonmässiga ersättningar och premier,

- privat lagring,
- särskilda bestämmelser för tonfisk.

Alla dessa mekanismer är inriktade på producentorganisationerna. De flesta av dessa finns i de sju medlemsstaterna Spanien, Italien, Frankrike, Storbritannien, Tyskland, Portugal och Nederländerna. Organisationerna finns främst inom det lokala fisket och, i mindre utsträckning, inom det kustnära fisket och vattenbruket, och deras mål är att förbättra saluföringen av produkterna. Deras verksamhet omfattar till exempel att

- planera och anpassa produktionen till efterfrågan, särskilt genom att genomföra fångstplaner,
- främja koncentration av utbudet,
- stabilisera priserna,
- uppmuntra till metoder som främjar ett hållbart fiske.

Interventionskostnaderna har gradvis minskat, till stor del beroende på lägre utgifter för ersättningar i samband med operativa program och för unionens återtag, som har varit en av de mest använda interventionsmekanismerna. Unionens återtag har ersatts som största utgiftspost av förädlingsåtgärder.

Situationen för fiskeresurserna och ökade bränslekostnader kan på kort sikt begränsa utnyttjandet av interventioner inom ramen för den gemensamma marknadsordningen. De fyra medlemsstater som oftast har utnyttjat instrumenten inom den gemensamma marknadsordningen är Frankrike, Spanien, Portugal och Irland. Utnyttjandet av instrumenten har ökat i de tre förstnämnda länderna, men minskat i Irland. Andra medlemsstater – Storbritannien, Danmark, Tyskland, Sverige, Italien och Belgien – utnyttjar också interventioner inom ramen för den gemensamma marknadsordningen, men utgifterna i dessa länder har varit betydligt lägre än i de fyra ovannämnda länderna.

I syfte att främja utvecklingen av fiskerisektorn kan grupper, som inbegriper företrädare för produktions-, saluförings- och bearbetningssektorerna, anhålla hos medlemsstaterna om att få bli erkända som branschorganisationer. Sådana erkännanden kan beviljas av medlemsstaterna under kommissionens kontroll. Det har endast funnits fyra erkända branschorganisationer, och de arbetar på statlig nivå: Comité Interprofessionnel des Produits de l'Aquaculture, C.I.P.A. (Frankrike), INTERATÚN (Spanien), AQUAPISCIS (Spanien) och O.I. FILIERA ITTICA (Italien).

I samband med 2014 års reform av den gemensamma fiskeripolitiken ansågs det att det behövdes en omfattande reform av den gemensamma marknadsordningen, så att marknadsorienterade instrument, direkt eller indirekt, skulle kunna bidra till att den gemensamma fiskeripolitikens huvudmål kan uppnås. För att ta itu med överfiske och ohållbara metoder och komma bort från produktionsstrategier som grundar sig enbart på volym utarbetade man en ny gemensam marknadsordning i förslaget till förordning om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter ([COM\(2011\)0416](#)). Denna nya gemensamma marknadsordning var tänkt att främja följande:

- Organisationen av sektorn, med ökat medinflytande för producentorganisationer och deras medförvaltning av nyttjanderätt samt produktions- och

saluföringsverksamhet, som centrala inslag i genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken.

- Marknadsåtgärder som stärker producenternas förhandlingsposition (inom fiske och vattenbruk), ökar förutsebarheten, förebygger och hanterar marknadskriser och främjar insyn och effektivitet på marknaden.
- Gemensamma handelsnormer som fastställer enhetliga kännetecken för fiskeriprodukter som säljs i EU och tillämpas i enlighet med bevarandeåtgärder, som är utformade för att främja en öppen inre marknad med varor av hög kvalitet.
- Marknadsincitament och premier för hållbara metoder. Partnerskap för hållbara produktions-, anskaffnings- och konsumtionsmönster. Certifiering (miljömärkning), säljfrämjande och konsumentupplysning.
- Kompletterande marknadsåtgärder som ska motverka att fångst kastas överbord.
- Marknadsinformation: kommissionen har inrättat EU-organet för marknadsbevakning av fiskeri- och vattenbruksprodukter, vilket ska bidra till öppenhet och effektivitet på marknaden.

PRODUCENTER INOM SMÅSKALIGT FISKE

EU:s definition^[1] av småskaligt kustfiske avser fartyg med en total längd på under 12 meter som fiskar under en arbetsdag på mindre än 24 timmar och inte använder släpredskap för fiske.

År 2013 fanns det 232 producentorganisationer i 17 av EU:s medlemsstater. Av dessa utgjordes 188 av fiskare inom småskaligt fiske. Det största antalet producentorganisationer för fiskare inom småskaligt fiske fanns i Italien (39), Spanien (33), Frankrike (24) och Förenade kungariket (21). Den reviderade gemensamma marknadsordningen innebär en stor möjlighet för producenter inom småskaligt fiske att få bättre tillgång till marknaden och framgångsrikt kunna konkurrera med importerade eller industriella fiskeriprodukter. Ett antal åtgärder skulle kunna ingå i den gemensamma marknadsordningens mål och struktur, till exempel att utveckla en statistisk databas för småskaligt fiske i EU, inrätta sammanslutningar för saluföring och kontinuerligt stöd till dessa, skapa en logotyp för småskaligt fiske, upprätta kriterier för värvning av fiskare inom småskaligt fiske och införa särskild märkning och särskilda marknadsföringskampanjer för produkter från småskaligt fiske. Det slutliga målet är att ge konsumenterna möjlighet att köpa färska, säkra och hållbara produkter, och att garantera en rimlig inkomst för lokala yrkesfiskare inom småskaligt fiske.

EUROPAPARLAMENTETS ROLL

Tillsammans med det senare antagandet av den reformerade grundförordningen om den gemensamma fiskeripolitiken och den nya europeiska havs- och fiskerifonden utgör systemet med den gemensamma marknadsordningen en hörnsten i den senaste reformen av den europeiska fiskerisektorn.

[1]Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 av den 15 maj 2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden, artikel 3.2.14 (EUT L 149, 20.5.2014, s. 1).

Rättsakten om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter omfattas av det ordinarie lagstiftningsförfarandet, vilket innebär att rådet och parlamentet delar befogenheten att anta den.

Texten i rättsakten hänför sig till ett antal delegerade akter och genomförandeakter^[2]. Dessa utgör den sekundärlagstiftning^[3] som är nödvändig för tillämpningen av den grundläggande lagstiftningen. Som den främsta verkställande makten i EU har kommissionen befogenhet att anta akten, medan parlamentet och rådet, som medlagstiftare, har befogenhet att granska^[4] sekundärlagstiftningen på grundval av sin tolkning av den grundläggande lagstiftningen. Kommissionen ska informera Europaparlamentet och rådet om resultaten av tillämpningen av förordningen om den gemensamma marknadsordningen före utgången av 2022.

Undersökningar för PECH-utskottet:

- GD IPOL:s studie av den 15 april 2016: *Small-scale fisheries markets: value chain, promotion and labelling*^[5],
- GD IPOL:s studie av den 16 september 2013: *Compliance of imports of fishery and aquaculture products with EU legislation*^[6],
- Europaparlamentets biblioteksbriefing av den 7 september 2012: *Reforming the Common Fisheries Policy (CFP)*^[7].

Parlamentet antog nyligen två resolutioner inom detta område:

- Europaparlamentets resolution av den 29 maj 2018 om optimering av värdekedjan i fiskenäringen i EU^[8],
- Europaparlamentets resolution av den 30 maj 2018 om genomförande av kontrollåtgärder för fastställande av fiskeriprodukters överensstämmelse med kriterier för tillträde till EU-marknaden^[9].

Priit Ojamaa
05/2019

[2]EU:s rättsakter, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=uriserv%3Aai0032>

[3]https://ec.europa.eu/info/amending-and-supplementary-acts-0_en

[4]Legislating more efficiently: questions & answers on new delegated acts, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?language=en&type=IM-PRESS&reference=20100323BKG71187>

[5]http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/573443/IPOL_STU%282016%29573443_EN.pdf

[6]http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/513968/IPOL-PECH_ET%282013%29513968_EN.pdf

[7]http://www.europarl.europa.eu/RegData/bibliotheque/briefing/2012/120339/LDM_BRI%282012%29120339_REV1_EN.pdf

[8]Antagna texter, [P8_TA\(2018\)0210](#).

[9]Antagna texter, [P8_TA\(2018\)0223](#).

